

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM
2016-12-20
Meddelad i Göteborg

Mål nr
10046-16

Sida 1 (14)

KONKURRENSVERKET	
2016-12-22	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Elect Service AB, 556161-3877
Amalia Jönssons gata 21
421 31 Västra Frölunda

Ombud: Advokaten Nicklas Gränsmarker och jur. kand. Anna Andersson
Rosengrens Advokatbyrå i Gbg AB
Box 2523
403 17 Göteborg

MOTPART

Västra Götalandsregionen
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad
LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Elect Service AB:s ansökan.

Dok.Id 447799

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag-fredag 08:00-16:00
---	---	---	-----------------------------------	---

BAKGRUND

Västra Götalandsregionen (fortsättningsvis Regionen) genomför en upphandling, dnr FAST 215-2016, av entreprenadtjänster inom kategorierna Bygg, Mark, El, Värme och sanitet, Luft, Styr och övervakning samt Kyla. Upphandlingen är även uppdelad i ett stort antal geografiska områden inom Regionen och genomförs i form av öppet förfarande. Regionen har för avsikt att för varje geografiskt område teckna ramavtal avseende respektive entreprenadkategori. Av förfrågningsunderlaget framgår att kriteriet "ekonomiskt mest fördelaktigt" skulle tillämpas vid utvärderingen av de inkomna anbud som uppfyllde de obligatoriska skall-kraven. Det framgår också – såvitt här är relevant – att Regionen avsåg att teckna ramavtal med tre anbudsgivare för varje entreprenadkategori inom respektive område, förutsatt att så många inkomna anbud uppfyllde skall-kraven.

Regionen meddelade tilldelningsbeslut i upphandlingen den 12 september 2016. Av tilldelningsbeslutet framgår bl.a. att för entreprenadkategorin El i områdena Göteborg 1 och Göteborg 2 avsåg Regionen att teckna avtal med tre andra anbudsgivare än Elect Service AB (fortsättningsvis Elect). Av Regionens sammanställning av prövningen av om anbudsgivarna uppfyllde de obligatoriska kvalificeringskraven framgår att Elect inte bedömdes uppfylla kravet på en årlig omsättning på minst 25 miljoner kronor för de senaste två åren. Elects anbud utvärderades därför inte med avseende på pris och kvalitet.

YRKANDEN M.M.

Elect yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen avseende entreprenadområdena El Göteborg 1 och Göteborg 2 ska göras om.

Regionen anser att förvaltningsrätten ska avslå Elects ansökan.

VAD PARTERNA ANFÖR

Elect

Regionen har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU genom att ställa krav på att leverantörer som lämnar anbud ska ha en årlig omsättning om minst 25 miljoner kronor för de senaste två åren och genom att inte ge Elect och andra leverantörer möjlighet att åberopa andra företags ekonomiska kapacitet. På grund av detta har Elects och andra leverantörers möjlighet att lämna anbud inskränkts i strid med LOU. Elect riskerar att lida skada genom att dess anbud inte utvärderats.

Av förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter, punkten AFB. 52, och anbudsformuläret, punkten 2.1, framgår bl.a. att anbudsgivaren ska ha en årlig omsättning enligt ovan. Kravet utgör ett s.k. skall-krav.

Enligt 11 kap. 12 § LOU får en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska och yrkesmässiga kapacitet. En leverantör som inte själv uppfyller omsättningskravet om 25 miljoner kronor enligt anbudsformulärens punkt 2.1 får alltså enligt lag åberopa ett annat företags ekonomiska kapacitet för att uppfylla kravet.

Det finns enligt förfrågningsunderlaget möjlighet att åberopa ett annat företags resurser vad gäller teknisk och yrkesmässig kapacitet. Av de administrativa föreskrifterna, punkten AFB. 52, under rubriken Teknisk och yrkesmässig kapacitet, framgår att i de fall som kompetens inte kan erhållas av anbudsgivaren har denna rätt att använda samarbetspartners och att de ska styrkas enligt punkten 5 i respektive anbudsformulär. Av anbudsformulären, punkten 2.4, med hänvisning till punkten 5, framgår att leverantören ska ange antalet egna anställda inom offererad entreprenadkategori och antal resurser via eventuell samarbetspartner.

I anbudsformulären, punkterna 5–5.1, kan leverantören fylla i de samarbetspartners som åberopas för att uppfylla kravet på resurser. Någon möjlighet att på motsvarande sätt åberopa andra leverantörers ekonomiska kapacitet finns emellertid inte. Regionen har därigenom begränsat möjligheten att åberopa andra leverantörers kapacitet enligt 11 kap. 12 § LOU. Enligt rättspraxis kan denna rätt inte inskränkas. Inskränkning av denna rätt diskriminerar också mindre och nya företag. Om Regionen avsett att godta åberopande av annan leverantörs ekonomiska kapacitet för uppfyllande av omsättningskravet borde man ha behandlat det kravet på samma sätt som kravet på resurser och anvisat en plats i anbudsformuläret eller liknande för att ange detta.

Av de administrativa förreskrifterna, punkten AFB. 31, framgår vidare att anbud skulle lämnas i enlighet med förfrågningsunderlag och anbudsformulär och att anbud där anbudsformuläret bl.a. inte är korrekt ifyllt kunde komma att förkastas. Om Elect eller någon annan anbudsgivare hade åberopat annans kapacitet trots att det inte fanns utrymme för detta i anbudsformuläret hade de riskerat att deras anbud förkastats på denna grund. Att Regionen uppger att man faktiskt godkänt de anbudsgivare som åberopat andra leverantörers ekonomiska kapacitet förändrar inte det faktum att mindre och nystartade företag, liksom Elect har gjort, har uppfattat förfrågningsunderlaget som en begränsning i detta avseende.

Elect kan åberopa ett annat företags – Svagströmsmontage i Mölndal AB, se intyg från den 17 juni 2016 – ekonomiska ställning. Eftersom det enligt förfrågningsunderlaget inte var möjligt att åberopa annat företags ekonomiska ställning, kom intyget aldrig att bifogas anbudet. Även om förfrågningsunderlaget skulle kunna tolkas som att det i och för sig är tillåtet att åberopa andra leverantörers ekonomiska kapacitet för att uppnå kravet på omsättning, ger underlaget upphov till en betydande osäkerhet kring möjligheten att uppfylla kravet på detta sätt.

Förfrågningsunderlaget är på det sätt som beskrivits otydligt och missvisande, vilket har påverkat utformningen av Elects och andra anbudsgivares anbud. Förfrågningsunderlaget står därmed i strid med kravet på transparens.

Det uppställda skall-kravet strider också mot proportionalitetsprincipen i 1 kap. 9 § LOU. Ett omsättningskrav måste enligt 11 kap. 2 § LOU ha samband med kontraktsföremålet och vara proportionerligt. Ett krav på viss omsättning är emellertid inte en effektiv och lämplig åtgärd för att bedöma ett företags ekonomiska kapacitet. Ett företags omsättning säger ingenting om företagets ekonomiska ställning eller förmåga att klara av uppdraget. Ett företag kan exempelvis ha en hög omsättning, men samtidigt gå med förlust eller ha dålig likviditet.

Elect har idag innehaft uppdraget för ett sådant område som omfattas av upphandlingen under åtta års tid. Inte under något av dessa år har Elects omsättning uppgått till 25 miljoner kronor. Det kan därför ifrågasättas varför Regionen nu ställer upp ett sådant högt omsättningskrav.

Kravet på omsättning måste också sättas i relation till upphandlingens värde. Enligt EU-direktivet 2014/24/EU får den minsta årliga omsättning, som den upphandlande myndigheten kan kräva att de ekonomiska aktörerna måste ha, inte överstiga ett belopp som är två gånger så högt som det uppskattade kontraktsvärdet, utom i särskilt motiverade fall.

Av de administrativa föreskrifterna, punkten AFA 21, kan endast utläsas att fastighetsunderhållet omfattar uppdrag för totalt ca 100 miljoner kronor på årsbasis, fördelat på de olika entreprenörskategorierna. Det går inte att närmare bedöma hur mycket respektive kontraktsområde kan komma att bli värt. Det framstår emellertid som att varje leverantör inom varje entreprenadkategori endast kan komma att erhålla uppdrag motsvarande en bråkdel

av 100 miljoner kronor per år. Omsättningskravet på 25 miljoner kronor framstår därmed som omotiverat högt. Det uppställda omsättningskravet är således oproportionerligt.

Regionens uppskattar nu kontraktsvärdet till 47 miljoner kronor för båda de aktuella kontraktsområdena tillsammans. Fördelat på de två områdena blir det 23,5 miljoner kronor per område. Fördelningsnyckeln för de tre leverantörer som avtal tecknas inom varje entreprenadområde är enligt förfrågningsunderlaget, punkt AFB. 17, 50 procent, 30 procent och 20 procent. Det innebär att det uppskattade värdet för respektive kontrakt blir:

1. 50 procent = 11,75 miljoner kronor
2. 30 procent = 7,05 miljoner kronor
3. 20 procent = 4,7 miljoner kronor

Med Regionens uppskattning av kontraktsvärdet överstiger således omsättningskravet det belopp som motsvarar två gånger det uppskattade kontraktsvärdet, vilket strider mot direktivet 2014/24/EU. Därtill kommer att även om leverantörens omsättning skulle understiga det tak som anges i direktivet måste en proportionalitetsbedömning göras, dels av omsättningskravet som sådant, dels av dess storlek.

Av skäl som framgår ovan har Regionen i strid med 11 kap. 12 § LOU inskränkt rätten att åberopa andra företags kapacitet och har i strid med 1 kap. 9 § och 11 kap. 2 § ställt upp oproportionerliga krav. Detta motverkar sund konkurrens och kan leda till att Regionen får betala mer än vad som är nödvändigt utifrån dess behov. Upphandlingen ska därför göras om.

Regionen

Regionen har inte agerat i strid med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i samma lag. Skälet till kraven på visst antal anställda personer hos leverantören och viss omsättning är

att det finns behov av att leverantören ska kunna utföra flera uppdrag samtidigt. Då uppdragen varierar i antal och storlek är det viktigt att leverantören har tillräckligt med personal, men även ekonomisk kapacitet att utöka vid behov.

Regionen har vid en begäran om kreditupplysning uppmärksammat att Elect inte uppfyller kravet på årlig omsättning. Elect har heller inte åberopat något åtagande från annan leverantör, varför det inte varit möjligt att kvalificera Elect till utvärderingen.

Regionen instämmer i Elects uppfattning att det enligt 11 kap. 12 § LOU är tillåtet för en anbudsgivare att åberopa annan leverantörs ekonomiska kapacitet. Så har också förutsättningarna varit i den upphandling som nu överprövas. Av den rättighet som uttrycks i LOU följer dock ingen skyldighet för den upphandlande myndigheten att ange en viss bestämd plats för åberopande av sådan kapacitet. Den upphandlande myndigheten kan således inte styra ett sådant åberopande av annans kapacitet på det sätt som Elect gör gällande. Då Regionen varken har nekat någon anbudsgivare att åberopa annan leverantörs ekonomiska kapacitet eller har uttryckt något i förfrågningsunderlaget som kan tolkas som ett förbud mot ett sådant åberopande, saknar Elect stöd för sitt påstående. Det kan även tilläggas att det intyg från annat bolag om tillhandahållande av bl.a. ekonomisk kapacitet som Elect bifogat sin ansökan om överprövning inte kommit in till Regionen tidigare. Således har Regionen inte på något sätt varit ansvarig för att Elect missat att skicka in stöd för att uppfylla kravet gällande omsättning.

I upphandlingen har det som information lämnats en preliminär beräkning av fastighetsunderhållets omfattning för alla kategorierna tillsammans. Det beräknade värdet har angetts till 100 miljoner kronor per år. En närmare beräkning av avrop för de nu aktuella områdena hos den pågående leverantören visar en fakturering om 47 miljoner kronor för ett år. Oavsett vilken

siffror som presenterats har Regionen att följa kravet i det nya upphandlingsdirektivet 2014/24/EU.

Regionen har gjort bedömningen att de behov som ligger till grund för den aktuella upphandlingen är av sådan storlek och karaktär att det är viktigt att leverantören har en viss ekonomisk ställning. För att försäkra sig om att det som framgår av kreditupplysningen inte enbart är en tillfällig bild av anbudsgivarens ekonomiska ställning har krav även ställts avseende omsättningen. På så sätt kan Regionen på bästa möjliga sätt försäkra sig om att den leverantör som tilldelas avtal har den kapacitet som behövs för kommande avrop. Kravet är således i högsta grad relevant för kontraktets föremål och proportionerligt i förhållande till tidigare avrop.

I förfrågningsunderlaget, AFB.17 har Regionen angett att "avtal i de flesta fall kommer att tecknas med tre leverantörer". Texten fortsätter med att "skulle endast två fullständiga anbud inkomma inom ett område/anbudsformulär blir den procentuella fördelningen enligt följande" (60 procent och 40 procent, förvaltningsrättens anm.). Slutligen blir, för det fall att det endast finns ett fullständigt anbud, den procentuella fördelningen hela avtalet, vilket Regionen inte sett behov av att uttrycka.

När det handlar om ramavtal med en till tre leverantörer måste det vara utgångspunkten att den upphandlande myndigheten utgår från kontraktets värde i förhållande till vad den upphandlande myndigheten beställer och vad den faktiskt faktureras. Ett omvänt fall där ett kontraktets värde beräknas på det eventuella antal leverantörer som kommer att få avtal i förhållande till den eventuella fördelning som sker vore alltför otydlig för alla parter. En sådan beräkning av ett avtals värde skulle medföra stora risker för både beställare och leverantör om avtalet tilldelas endast en leverantör, i stället för tre, och denne då inte har ekonomisk kapacitet för 100 procent av avtalet. Mot denna bakgrund är det aktuella omsättningskravet skäligt i förhållande

till tidigare kontraktsvärde. Därtill är det med hänsyn till upphandlingsobjektets art och storlek samt kravet på personalresurser hos anbudsgivarna proportionerligt.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

En upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Dessa ska överensstämja med bestämmelserna i 7–13 §§. Omfattningen av den information som avses i 7–13 §§ samt de lägsta nivåerna för den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt ska ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta. De krav på kapacitet som ställs upp ska framgå av annonsen om upphandling (11 kap. 2 § LOU).

En leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på

annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras (11 kap. 12 § LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om Regionen i den aktuella upphandlingen, i något av de avseenden som Elect angett, har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller mot andra bestämmelser i LOU och om det därför finns grund för att ingripa mot upphandlingen. För ett ingripande krävs också att Elect har lidit eller kan komma att lida skada till följd av förfarandet.

Frågan om omsättningskravets proportionalitet

Elect gör gällande att det i förfrågningsunderlaget uppställda obligatoriska kravet på att anbudsgivare för de senaste två åren ska ha haft en omsättning på minst 25 miljoner kronor är oproportionerligt. Enligt Elects uppfattning är kravet oproportionerligt dels i förhållande till värdet på upphandlingsföremålet i de aktuella områdena El Göteborg 1 och 2, dels på grund av att ett företags årliga omsättning inte visar vare sig företagets verkliga ekonomiska ställning eller förmåga att klara de aktuella uppdragen.

Regionen har uppskattat att avrop från ramavtalen för de båda områdena tillsammans kan komma att uppgå till 47 miljoner kronor per år. Det beräknade beloppet har inte ifrågasatts av Elect. Beloppet kan därmed läggas till grund för förvaltningsrättens fortsatta prövning.

Förvaltningsrätten anser i likhet med Regionen att kontraktsvärdet vid upphandling av ett ramavtal, bör bestämmas till det värde som sannolikt kommer att avropas totalt från ramavtalet under en viss period. Regionens upphandling avseende de nu aktuella områdena är utformad på ett sådant sätt att en eller flera leverantörer kan komma att omfattas av respektive ramavtal.

Vid en sådan utformning är det på förhand oklart hur många leverantörer som kommer att ingå i de ramavtal som ska tecknas. Följden blir att det också är oklart vilket värde det kontrakt som tecknas med den vinnande anbudsgivaren kan få.

Elect gör gällande att beräkningen av kontraktsvärdet ska baseras enbart på värdet av de avrop som den upphandlande myndigheten kan antas komma att göra i förhållande till den vinnande anbudsgivaren. En sådan beräkningsmodell innebär att beloppet skulle bli olika stort beroende på hur många leverantörer som ramavtalet tecknas med. Följden skulle bli att det tak för krav på viss årlig omsättning, som följer av det nya upphandlingsdirektivet 2014/24/EU, på förhand inte skulle kunna bestämmas entydigt, utan skulle variera beroende på antalet leverantörer som upphandlande myndigheten tecknar kontrakt med. Enligt förvaltningsrättens uppfattning skulle en tillämpning av ett sådant synsätt bli mycket oöverskådlig och svårförutsägbar för såväl anbudsgivare som upphandlande myndighet och framstår därför som mindre lämplig.

Med hänvisning till det nyss sagda anser förvaltningsrätten att kravet på en omsättning om 25 miljoner kronor per år ska ställas i relation till respektive områdes (El Göteborg 1 och Göteborg 2) andel av det beräknade kontraktsvärdet om 47 miljoner kronor, i genomsnitt 23,5 miljoner kronor per område. Det står då klart att det uppställda kravet på en minsta omsättning inte överstiger ett belopp som är två gånger så högt som det uppskattade kontraktsvärdet för något av de aktuella områdena. Med tillämpning av artikel 58 punkten 3 i direktivet 2014/24/EU är därmed omsättningskravet inte att anse som oproportionerligt i den mening som nu diskuteras.

Frågan blir då om omsättningskravet i upphandlingen kan anses vara oproportionerligt av den anledningen att omsättningen inte skulle säga något om ett företags ekonomiska ställning och förmåga att utföra uppdraget.

Förvaltningsrätten konstaterar att det såväl i LOU (11 kap. 2 och 7 §§) som i direktivet 2014/24/EU (Artikel 58 punkten 3) anges att upphandlande myndiger får ställa krav på potentiella leverantörers ekonomiska kapacitet och att denna kan styrkas bl.a. genom uppgifter om företagets omsättning. Redan detta ger stöd för att en leverantörs årsomsättning kan ha relevans för bedömningen av en leverantörs förmåga att fullgöra ett kontrakt och på det sättet har samband med kontraktsföremålet. En annan sak är att företagets årsomsättning inte ger en fullständig bild av företagets ekonomiska kapacitet eller förmåga att fullgöra ett kontrakt. En viss omsättning får dock anses visa att företaget haft en verksamhet på motsvarande nivå, vilket talar för – om inte motstående uppgifter framkommit – att företaget även framöver har en kapacitet på liknande nivå. Förvaltningsrätten anser att det kan ligga i en upphandlande myndighets befogade intresse att anbudsgivare tidigare haft en årsomsättning på viss nivå. Det ska också sägas att en upphandlande myndighet allmänt sett har stor frihet att bestämma vad som ska upphandlas och detta gäller även sådana krav som avser utförare av tjänster.

Sammantaget anser förvaltningsrätten således att det uppställda kravet på viss omsättning inte heller i nu diskuterat avseende kan betraktas som oproportionerligt.

Möjligheten att åberopa annat företags ekonomiska kapacitet

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att förfrågningsunderlaget i upphandlingen inte innehåller något förbud för anbudsgivare att åberopa annat företags ekonomiska kapacitet för att uppfylla kravet på årlig omsättning. Inte heller har framkommit att Regionen faktiskt uteslutit någon anbudsgivare från upphandlingens utvärderingsfas med anledning av att annat företags kapacitet åberopats. Det står också klart att Elects anbud inte uteslöts från vidare utvärdering av sådan anledning.

Den fråga förvaltningsrätten har att pröva är om förfrågningsunderlaget inte kan anses ha iakttagit den grundläggande principen om öppenhet eller transparens i den aktuella frågan och om Elect av den anledningen förhindrats att lämna ett anbud som uppfyllde det uppställda kravet på årlig omsättning.

Av förfrågningsunderlaget framgår klart att omsättningskravet är ett obligatoriskt krav som måste uppfyllas för att ett anbud ska utvärderas. Att en anbudsgivare har laglig rätt att åberopa andra företags ekonomiska kapacitet för att uppfylla krav på ekonomisk kapacitet framgår tydligt av vad som sägs i 11 kap. 12 § LOU. En rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare bör då kunna inse att denna möjlighet finns utan att det är särskilt angivet i förfrågningsunderlaget. Den omständigheten att det i förfrågningsunderlaget/anbudsformuläret framgår att annat företag kan åberopas när det gäller att styrka kravet på viss teknisk och yrkesmässig kapacitet föranleder ingen annan bedömning.

I förfrågningsunderlaget punkten AFB.31. anges att "Anbud ska vara komplett och innehålla samtliga begärda uppgifter i föreskriven form. Anbud ska lämnas i enlighet med förfrågningsunderlag och anbudsformulär. Anbud där anbudsformuläret till alla delar ej är ifyllt, ej korrekt ifyllt eller begärda uppgifter utelämnade kan komma att förkastas." Elect har anfört att förfrågningsunderlaget i denna del är otydligt och missvisande vilket medfört att Elect och andra anbudsgivare inte som tillägg till anbudsformuläret vågat åberopa andra företags ekonomiska kapacitet.

Förvaltningsrätten anser att det sakliga innehållet i punkten AFB.31 är att anbudsformuläret i sin helhet ska fyllas i och att alla begärda uppgifter ska lämnas. Det kan inte utläsas att anbudsgivare som lämnar kompletterande uppgifter till vad som efterfrågas i anbudsformuläret riskerar att få sitt anbud förkastat. En sådan tolkning, när det gäller rätten att åberopa annat företags ekonomiska kapacitet, förutsätter också att Regionen i upphandlingen

medvetet skulle bryta mot den lagstadgade rätten enligt 11 kap. 12 § LOU, vilket borde framstå som osannolikt för en anbudsgivare.

Förvaltningsrätten anser mot bakgrund av det ovan sagda att förfrågningsunderlaget i det nu diskuterade avseendet var tillräckligt tydligt i det aktuella avsnittet för att en rimligt informerad anbudsgivare skulle kunna lämna ett konkurrenskraftigt anbud, dvs. ett anbud som visade att anbudsgivaren uppfyllde det uppställda kravet på viss årlig omsättning. Enligt förvaltningsrättens uppfattning uppfyllde förfrågningsunderlaget därmed kravet på öppenhet i denna del.

Sammantaget finner förvaltningsrätten att det i målet inte visats att Regionen i upphandlingen brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller andra tillämpliga upphandlingsrättsliga bestämmelser. Skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU har således inte framkommit. Elects begäran om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV3109/1 B LOU)

Karin Leidzén

Rådman

Föredragande jurist i målet har varit Per Olofsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

